

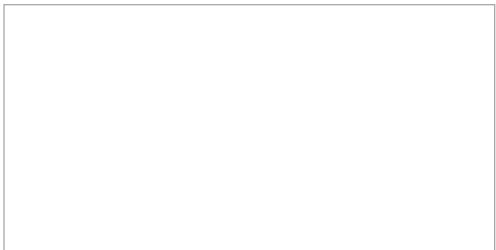
ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ

ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਐਫ
ਬੀ ਆਈ, ਆਈ ਐਨ
ਐਸ ਜਾਂ ਕਸਟਮ
ਸਰਵਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਡਰਾਉਣ ,
ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

ACLU

ਏ ਸੀ ਐਲ ਯੂ ਨੇ ਡਪਵਾਈ
ਅਮਰੀਕਨ ਸਿਵਲ ਲਿਬਰਟੀ ਯੂਨੀਅਨ
125 ਬਰਾਡ ਸਟਰੀਟ
ਨਿਊਯਾਰਕ, ਨਿਊਯਾਰਕ 10004
www.aclu.org

ਵੱਲੋਂ ਵੰਡਾਗ ਗਿਆ

ਅਪਣੇ ਹੱਕ ਪਛਾਣੋ

ਅਸੀਂ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਪਣੇ ਹੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੁਲਿਸ, ਐਫ ਬੀ ਆਈ ਜਾਂ ਆਈ ਐਨ ਐਸ (ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਡਾਗ) ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੁੱਝ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੇਵ ਸਾਡੇ ਕੇ ਬਾਤਚੀਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਬਾਤਚੀਤ ਕਰ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਵਲੋਂ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ, ਕ੍ਰਮੀਨਲ, ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ । ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਥੋਂ ਦੇ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਇਥੋਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਗੇ । ਪਰ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਜਾਣਣ ਦਾ ਇਹ ਅਰਥ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਡਤੀਸ ਦੌਰਾਨ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾ ਦੇਵੇ । ਭਾਗ / ਸਿਟੀਜ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਸਿਟੀਜ਼ਨਾਂ ਲਈ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਹੈ । ਭਾਗ 2 ਨਾਨ-ਸਿਟੀਜ਼ਨਾਂ ਲਈ ਹੈ ।

1. ਸੰਵਿਧਨ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਕੀ ਹੱਕ ਹਨ?

ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਨ ਵਿਚ ਪੰਜਵੀਂ ਸੋਧ (ਫਿਫ਼ਥ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ) ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧ ਵਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੋਰੇਕ ਨੂੰ ਹੱਕ ਹੈ । ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਇਸ ਲਈ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ । ਪਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਐਫ ਬੀ ਆਈ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਸੰਕਾਲੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ।

ਅਨੁਚਿਤ ਤਲਾਸੀ ਅਤੇ ਪਕੜ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ : ਸੰਵਿਧਨ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸੋਧ ਤੁਹਾਡੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਯਕੀਨੀ ਬਾਅਦੀਂਦੀ ਹੈ । ਵਾਰੰਟ ਤੋਂ ਬਹੁਰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦਰਤਾਰ ਦੀ ਤਲਾਸੀ ਤੁਹਾਡੀ ਰਜਾਮੰਦੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਕਦਾ । ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ । ਪਰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਅੰਦਰੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਪੁਕਾਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ) ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਤੋਂ ਅੰਦਰ ਦਰਖਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਲਾਸੀ ਨੈ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਤਲਾਸੀ ਨੈ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਜਿਸ ਕਮਰੇ ਦੇ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਕਮਰੇ ਦੀ ਤਲਾਸੀ । ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਰਹੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਹੁਰ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਤੁਹਾਡੀ ਡਾਕ, ਈਮੇਲ, ਸੈਲ ਫੋਨ ਜਾਂ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ ਕਲਾਂ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ ।

ਕਿਸੇ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬੋਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ : ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ ਅਜੇਹੇ ਗਰੁੱਪ ਜਾਂ ਸ਼ਖਸਾਂ ਦੀ ਰਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਾਂਤਮਾਨੀ ਦੰਗ ਨਾਲ ਅਪੈਂਟ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੀਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਪਰ ਸ਼ੁਪਤੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕਹਿਣਾਂ ਹੈ ਕਿ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਮਹਿਕਮਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਹੜੇ ਇਥੋਂ ਦੇ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਨਹੀਂ, ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ ਅਧੀਨ ਆਈਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਨੈਣ ਤੇ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਵੀ ਡਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ । ਇਸਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਵਿਡਾ ਇਸ ਸ਼ਖਸ ਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਮੁੱਕ ਚੁੱਕੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਜਿਸਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਖਿਆਲ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਕਿਸੇ ਗਰੁੱਪ ਜਾਂ ਵਿਅੱਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲਜੋਲ ਚੰਗਾ ਨਾ ਲੱਗੇ ।

2. ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਐਫ ਬੀ ਆਈ ਮੈਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਜੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਅਉਂਦਾ ਹੈ ?

ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ । ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇਣਾ ਜੁਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਅਪਣੇ ਬਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਵਿਚ ਪਾ ਰਹੇ ਹੋ । ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਅਪਣੀ ਸ਼ਖ਼ਤ ਨ ਦੱਸਣ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਜੁਰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ, ਪਰ ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਗੱਡੀ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਾਈਸੈਂਸ ਅਤੇ ਰਿਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਵਖ਼ਾਉਣੇ ਜੁਰੂਰੀ ਬਣਦੇ ਹਨ । ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਗਰਿਭਤਾਰ ਹੋਕੇ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਹੋ, ਤੁਹਾਡਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਨਾਂ ਜੁਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਿਨਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ । ਸਿਰਫ ਜੱਜ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਸ: ਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧ ਮੇਰੇ ਘਰ, ਅਪਰਟਮੈਂਟ ਜਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਤਲਾਸੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੁਹਾਡੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਰੰਟ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ । ਤਲਾਸੀ ਵਿਚ ਦਰਖਤ ਦੇਣਾ ਤਲਾਸੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਰਖਤ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਵਿਚ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕਰਦਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਇੱਥੋਂ ਸੱਚ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਤਲਾਸੀ ਗੈਰਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨ ਹੋਵੇ । ਤੁਹਾਡੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਮਹਿਸੂਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੋਰ ਤੋਂ ਤਲਾਸੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਬੰਦੀ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ । ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਤਲਾਸੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪਰ ਤੁਹਾਡੀ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਮਾਨਿਕ ਤੁਹਾਡੀ ਕੰਮ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਤਲਾਸੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਬਹੁਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਸ: ਜੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਘਰੋਂ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕੀ ਉਹ ਮੇਰੇ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਜੇ ਜਿਵੇਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇਂਤੇ ਦੀ ਤਲਾਸੀ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ । ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਪੂਰੇ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਤਲਾਸੀ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈਣ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ।

ਸ: ਜੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧ ਕੋਲ ਤਲਾਸੀ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਹੋਵੇ ?

ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਾਰੰਟ ਵੇਖਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ । ਵਾਰੰਟ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸੀ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ, ਤੇ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਹੱਦ ਵਿਚ ਲੈਣਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਵਾਰੰਟ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਤਲਾਸੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੇ । ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਸੀ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ । ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਤੁਸੀਂ ਤਲਾਸੀ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਵੇਖਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਸਕਦੇ ਹੋ । ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਲਾਸੀ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਬੈਂਨ ਨੰਬਰ, ਤੇ ਏਟੈਸੈਂਸੀ ਦਾ ਨਾਂ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਹੋਰ ਲੋਕ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਬਣਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਲੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਪਣੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਦਿਓ ।

ਸ: ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦੀ ਤਲਾਸੀ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ?

ਜੇ ਨਹੀਂ । ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਲਾਸੀ ਦੇ ਦੋਰਾਨ ਜਾਂ ਤਲਾਸੀ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਤਲਾਸੀ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਦਾ ਇੱਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੇਣੇ ਦੀ ਦੀਵੀ ਦੇਣੇ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਨਾਂ ਅੱਖਾਂ ਵੇਖਣ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਨਾਂ ਅੱਖਾਂ ਬਾਅਦ ਨੋਟ ਕਰੋ । ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜੇ ਤਲਾਸੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਲਾਸੀ ਲੈਣ ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ।

ਸ: ਜੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧ ਮੈਨੂੰ ਕੁੱਝ ਚੱਸ ਦੇਵਾਂ ?

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਵੇਂ ਤਲਾਸੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਗਵਾਹ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਤਲਾਸੀ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿਓ ਅਤੇ ਤਲਾਸੀ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅੱਖਾਂ ਬਾਅਦ ਨੋਟ ਕਰੋ । ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜੇ ਤਲਾਸੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਲਾਸੀ ਸਬੂਤ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ।

ਸ: ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਮੈਨੂੰ ਸੜਕ ਤੇ ਰੋਕ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ?

ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਹ ਪੁਛਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਂ ਸਕਦੇ ਹੋ । ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਆਖੇ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

ਗਿਆ, ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਿਤ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਡੀਟੈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਰੈਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਸਮਝੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹਥਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਖਤਰਨਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕਪੜੇ ਉਪਰੋਂ ਟੋਹ ਕੇ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਲਾਸੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਫ਼ ਕਰੋ ਕਿ 'ਮੈਂ ਤਲਾਸੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ'। ਜੇ ਫੇਰ ਵੀ ਤਲਾਸੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਡੀਟੈਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋ ਜਾਂ ਅਰੈਸਟ।

ਸ: ਅਗਰ ਪੁਲਿਸ ਮੈਨੂੰ ਮੌਰੀ ਕਰ ਵਿਚ ਰੋਕਦੀ ਹੈ?

ਜ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਅਪਣਾ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਰਿਜਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਪਰੂਫ-ਆਫ-ਇਨਸੋਰੰਸ ਦਿਖਾਓ। ਤੁਸੀਂ ਅਪਣੀ ਤਲਾਸੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਮੱਗਰ ਪੁਲਿਸ ਤੁਹਾਡੀ ਕਾਰ ਦੀ ਤਲਾਸੀ ਨੂੰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸ: ਅਗਰ ਪੁਲਿਸ ਯਾ ਐਫ ਬੀ ਆਈ ਮੈਨੂੰ 'ਗਰੈਂਡ ਤੁਰੀ ਸਬਪੋਈਨ' ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਗਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਨ ਦਿਆਂ ?

ਜ: 'ਗਰੈਂਡ ਜ਼ਿਊਰੀ ਸਬਪੋਈਨ' ਇੱਕ ਲਿੱਖਤੀ ਹੁੱਕਮ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ 'ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਅਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ'। ਅਗਰ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਐਫ ਬੀ ਆਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਦੌਮ ਇਕ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੱਦੇ। ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਵਕੀਲ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਬੋਲੋ ਗੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਬਪੋਈਨ ਤੇ ਮਿਲੋ ਹੀ ਜਾਣੋਗਾ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲਾ ਇਨਫੋਰਮੈਟ ਏਜੰਟ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਵੀ ਆਖਣ ਗੇ। ਅਗਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਬਪੋਈਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਗਰੈਂਡ ਜ਼ਿਊਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਕਰੋ।

ਸ: ਅਗਰ ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਨਾਂ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਨਰਵਸ਼ ਹਾਂ, ਏਦੋਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਮਿਲਵਰਤਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਪੱਛੇ ਅਪਰਾਧੀ ਹਾਂ, ਜਾਂ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਦਸ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ?

ਜ: ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੋ। ਵਕੀਲ ਕੋਨੋਂ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦਸਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਇਸਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਗੋਰਸੈਟ ਏਜੰਟ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਣੋਗੀ। ਤੁਸੀਂ ਵਕੀਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਨਾ ਕਰੋ। ਮੱਗਰ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਐਫ ਬੀ ਆਈ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਲਾਹ ਨੂੰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਨਵੈਸਟੋਗੇਟ ਦਾ ਨਾਂ, ਏਜੰਸੀ, ਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰ ਪਤਾ ਕਰ ਨਾਵੇਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਦਿਉ।

ਸ: ਮੈਨੂੰ ਗਿਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ?

ਜ: ਨਹੀਂ। ਅਗਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਿਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸਟੇਟੈਂਸਟ ਜਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਗਿਰਿਫਤਾਰ ਹੋ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੇ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਝੱਟ ਵਕੀਲ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦਿਓ।

ਸ: ਅਗਰ ਮੈਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਰਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਐਫ ਬੀ ਮੇਰਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ?

ਜ: ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ - ਬੋਸ਼ਕ ਤਹਾਨੂੰ ਜਿੱਸ ਤੋਂ ਵੀ ਸੱਕ ਹੋਵੇ। ਤੁਹਾਡਾ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਏਜੰਟ ਨੂੰ, ਜਿੱਸ ਤੋਂ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਕ ਹੈ - ਪ੍ਰੋਫੈਕਟ ਉਹਿ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਖੁਲ੍ਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰੁੱਛ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਅਪਣਾ ਗਵਾਹ ਵੀ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਅਗਰ ਉਹ ਬੀਦਾ ਜਿਸ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਕ ਹੈ, ਜਵਾਬ ਨਾ ਵੀ ਦੇਵੇ - ਤਾਂ ਵੀ ਉਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਣੋਗਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤਹਾਡੇ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਹ ਨਾਜ਼ਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਿ ਲਾ ਇਨਫੋਰਮੈਟ ਵਾਲੇ ਪੱਥਰਿਕ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਅਗਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਹ ਖਿਆਲ ਹੋਵੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੈਰੈਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਸ: ਕੀ ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਐਫ ਬੀ ਆਈ ਵਾਲੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਬੁਰਾ ਵਰਤਾਵ ਕਰਦੇ ਹਨ ?

ਜ: ਆਈਸਰ ਦਾ ਬੈਜ ਨੰਬਰ, ਨਾਮ ਤੇ ਹੋਰ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਲਵੇ। ਤੁਹਾਡਾ ਹੱਕ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੁਸੀਂ ਆਈਸਰ ਕੋਨੋਂ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜਿੱਤਨੀਆਂ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਿੱਖ ਵੀ ਲਵੇ। ਗਵਾਹ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਤਾਂ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਫੋਟੋ ਲਵੇ ਤੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਬੁਲਾਓ।

3. ਕੀ ਅਗਰ ਮੈਂ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਨਹੀਂ ਤੇ ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ ਮੈਨੂੰ ਕਾਨਟੈਕਟ ਕਰੋ ?

ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਤੇ ਜੋਰ ਪਾਓ। ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਅਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਨਹੀਂ ਕਰੋਗੇ ਤੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਦੇਵੇਗੇ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਪਣੇ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਮਿਲੋ - ਤੁਹਾਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰ ਦੇਣਗੇ।

ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਜਾਣਣ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ। ਹਰ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਦਾ ਨਾਮ ਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰ ਰੱਖੋ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਕਾਲ ਲੈ ਸਕੇ। ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲਾਗ ਸਮਝਣੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹਨ। 11 ਸੰਭਵਰ ਦੇ ਵਪਰੇ ਹਾਲਾਤ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤਵਦੀਲੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਥੁਮਤ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਸੱਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਾਨ-ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਤੇ ਟੈਈਸਟ ਹੋਣ ਦੇ ਸੱਕ ਤੇ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਨਾਨ-ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕ ਅਗੇ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ - ਜੋ ਵੀ ਤੁਹਾਡਾ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਟੋਟੈਸ ਹੋਵੇ, ਇੱਹ ਮਾਲਿਆਤ ਬਦਲ ਵੀ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੋਟ: ਹੇਠ ਲਿੱਖੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ੁਸ਼ੇਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦ ਨਾਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਜੋ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸੱਤਕ ਰਹੀਆਂ ਜਾਂ ਹਵਾਈ ਰਸਤੇ ਅੰਦਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕੁੱਝ ਵਧੇਰੇ ਪਾਰੀਦਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਅੰਦਰ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਸ: ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਾਗਜ਼ ਸਾਈਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਾਵੇ ?

ਜ: ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ, ਹਾਂ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਅਗਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਡੀਟੈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਫੈਮਲੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਡਾ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਵਕੀਲ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹੋਵੇ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਜੱਜ ਕੋਲ ਸ਼ੁਣਵਾਈ ਵਾਸਤੇ ਜਦੋਂ ਹੋਵੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਮਦਦ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜੋ ਤੁਹਾਡਾ ਕੇਸ ਮੁਫਤ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਅਗਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਕੀਲ ਨੱਭਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਤੇ ਹੇਠ ਲਿੱਖੇ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਕਾਨਟੈਕਟ ਕਰੋ।

ਸ: ਕੀ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਟੋਟੈਸ ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ. ਨੂੰ ਦੇ ਸਕਦਾਂ ਹਾਂ ?

ਜ: ਨਹੀਂ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਟੋਟੈਸ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੇ। ਮਹਾਰ ਠੀਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰੋ। ਅਗਰ ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ. ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਲੀਟੀਕਲ ਬੀਲੀਫਾਸ ਤੁਹਾਡੇ ਗਰੂਪਾਂ ਹਾਲਾਂ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦਸ ਸਕੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਥੇ ਸਫਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਲਗਦੇ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ।

ਸ: ਕੀ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਤੇ ਹੋਰ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਪੇਪਰਜ਼ ਹਰ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰਖੀਂ ?

ਜ: ਹਾਂ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਤੁਸੀਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਪੇਪਰਜ਼ ਹਰ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ, I- 94, ਐਮ-ਪਲਾਟਿਮੈਂਟ ਅਥੋਰੇਟੀਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਬਾਰਡਰ ਕਰੋਮਿੰਗ ਕਾਰਡ ਤੇ ਹੋਰ ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ. ਪੇਪਰਜ਼ ਜੇਹੜੇ ਕਿ ਇੱਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ. ਕੋਲ ਰਿਜਿਸਟਰਡ ਹੋ। ਅਗਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪੇਪਰ ਨਹੀਂ - ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਮਿਡੋਨੇਰ ਕਰਈਮ ਦਾ ਚਾਰਜ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ: ਅਗਰ ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ. ਮੈਨੂੰ ਕੈਦ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਲਾਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ?

ਜ: ਹਾਂ। ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 48 ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਪਰੋਸੀਡੀਂਗਜ਼ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਕਸਟੋਡੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਬਾਂਡ ਛੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ. ਕੋਲ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਰੀਜ਼ਨੇਬਲ ਪੀਰੀਅਡ ਆਫ ਟਾਈਮ 48 ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਜਿਹਾਂ ਵੀ ਹੈ, ਅਗਰ ਐਨ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਹੋਰ ਖਸ ਹਲਾਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਗੇ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਸਟਡੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਨ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ. ਸੱਤ ਦਿੱਨ ਤੱਕ

ڈੀਟੈਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਗਰ ਅਟਰਨੀ ਜਨਰਲ ਤਸਦੀਕ ਕਰੇ ਕਿ ਨੱਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਟੈਰਿਸਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੌਮ ਦੀ ਰੱਬੀਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ: ਕੀ ਮੈਂਹੁੰ ਬੌਡ ਹਿਰਿੰਗ ਹੱਕ ਹੈ ਰੀਲੀਜ਼ ਵਾਸਤੇ?

ਜ: ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਬੌਡ ਦੇ ਕੇ ਹਿਰਾਈ ਪਾ ਸਕੇ ਤੇ ਬੌਡ ਹਿਰਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕੋ। ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਹੱਕ ਹੈ ਅਗਰ ਤੁਹਾਨੂੰ INS ਨੇ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਸਦਾ ਕਿ Immigration Judge ਕੋਸ਼ ਕਦੋਂ ਸੁਣੋਗਾ। ਜੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ detention ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਗੋਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਬਾਹਰ ਆਉਣਾ danger to society ਹੈ ਯਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਥੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਓ ਗੇ। ਕਈ ਕੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ ਗਾ ਅਗਰ ਤੁਹਾਨੂੰ terrorism ਦੇ ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਡੀਟੈਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ criminal connection ਹੋਏ।

ਸ: ਕੀ ਮੈਂਹੁੰ Immigration Judge ਸਾਹਮਣੇ deportation charges ਵਾਸਤੇ hearing ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ?

ਜ: ਹਾਂ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ Immigration Judge, deport ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ 'right' ਛੱਡ ਕੇ voluntary departure ਵਾਸਤੇ ਮੰਨ ਜਾਓ, ਤੁਸੀਂ Hearing ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਡਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਅਗਰ ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਲਾਫ਼ criminal convictions ਹਨ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਡਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਤੱਦ ਤੁਹਾਨੂੰ hearing ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਡਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ: ਕੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕੋਨਸਲੇਟ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?

ਜ: ਹਾਂ - ਗੈਰ ਮੁਲਕੀ, US ਵਿੱਚ arrest ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਕਾਨਸਲੇਟ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ Consulate ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ। ਪੁਲਿਸ ਤੁਹਾਡੀ Consulate ਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲਾਨ ਜਾਂ ਗਲਬਾਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ Consulate ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਵਕੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਦਦ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ Consulate ਦੀ ਮਦੱਦ ਨੂੰ ਨਾਂ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਸ: ਕੀ ਮੈਂ ਆਪਣਾ 'ਅਪੀਲ ਦਾ ਹੱਕ' ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ US ਤੋਂ ਜਾਂ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?

ਜ: ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ 'ਈਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਟੇਟਸ' ਦੇ ਪੈਪਰ ਕਰਨ ਦਾ 'ਹੱਕ' ਗਵਾ ਲਓ ਗੇ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵਾਸਤੇ US ਆਇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇ ਗਵਾ ਦਿਓ ਗੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ US ਤੋਂ ਜਾਣਾ, non-citizen ਵਾਸਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਸਲਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ Immigration Attorney ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਹੀ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਕਰੋ।

ਸ: ਅਗਰ ਮੈਂ INS ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਚਾਹਾਂ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਾਂ?

ਜ: ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਮਦਦ ਲਵੇ। INS ਵਾਲੇ ਵੀ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੇ।

ਸਪੈਸਲ ਨੋਟ : ਜਿਹੜੇ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਘਰੋਲੂ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ, ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣ ਜ਼ੋਕਿ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲਾਗ ਅਤੇ ਘਰੋਲੂ ਝਗੜਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣੂ ਹਨ।

4. ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੇ ਮੇਰੇ ਕੀ ਹੱਕ ਹਨ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੋਟ : ਤੁਹਾਡੇ 'ਕੋਮਿਅਤ, ਧਰਮਿਕ ਅਤੇ ਲਿੰਗ' ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਰੋਕਣ, ਐਕਸਾਈ, ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਕੱਢ ਦੇਣਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ।

ਸ: ਅਗਰ ਮੈਂ ਠੀਕ ਸਫਰ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਨਾਲ US ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕੀ ਮੈਂਹੁੰ ਰੋਕ ਕੇ ਕਸਟਮ ਏਜੰਟ ਵਲੋਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਂ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਜ: ਹਾਂ। ਕਸਟਮ ਏਜੰਟ ਕਿਸੇ ਹਥਿਆਰ ਵਾਸਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨੈਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਠੀਕ ਡਾਕੂਮੈਂਟਸ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ- ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਡੀਟੈਨਸ਼ਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੇ - ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸ: ਕੀ ਡੀਟੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਦ ਮੇਰੀ ਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਮਨ ਦੀ ਫਿਰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ?

ਜ: ਤੁਸੀਂ ਟਿਕਟ ਖਰੀਦਣ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਸਾਮਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰਾਜੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਅਗਰ ਡੀਟੈਕਟਰਜ਼ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਦਸਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ। ਅਗਰ ਸਕੈਨਰਜ਼ ਕੁੱਝ ਦਸਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਹੋਰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੋਰਟਸ ਇੱਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਅਜੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ ਕਿ ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਹੋਰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਸ: ਅਗਰ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਹਵਾਈ ਜਾਹਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਫਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕੀ ਕੋਈ ਵੇਅਰਲਾਈਨ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮੇਰੀ ਪੁੱਛ ਗਿੱਛ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਜ: ਹਵਾਈਜਾਹਜ਼ ਦੇ ਪਾਇਲਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਸਾਫਰ ਜਿੱਸ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਫਟੀ ਆਫ ਫਲਾਈਟ ਦਾ ਖੱਤਰਾ ਹੋਵੇ, ਉਤਰਨ ਨੂੰ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਇਲਟ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਠੀਕ ਤੇ ਖਾਸ ਵਜ਼ਾ ਦੇ ਬਾਬਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੰਪਰਕ ਸੁਚਨਾ

ਅਮਰੀਕਨ ਸਿਵਿਲ ਲਿਬਰੇਟੀਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ (ਏ ਸੀ ਐਲ ਯੂ) : (212) 549-2500

ਪੱਖਪਤ ਵਿਰੋਧੀ ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਥ ਕਮੇਟੀ (ਏ ਡੀ ਸੀ) : (202) 244-2990

ਏਸ਼ਿਆਈ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ ਫੰਡ (ਏ ਏ ਐਲ ਡੀ ਈਫ) : (212) 966-5932

ਨੈਸ਼ਨਲ ਲੱਭਿਚਲ ਗਿਲਡ - ਪੋਸਟ 9/11 - ਪ੍ਰੈਜ਼ੈਕਟ : (212) 505-9119

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੈਕਟ : (617) 227-9727

ਸਿਵਿਲ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਯੂ ਸੀ ਸੀ ਆਰ) : (800) 552-6843

ਨਸਲੀ ਪੱਖਪਤ ਉਹ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ, ਐਂਡ ਬੀ ਆਈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਤੀ, ਨਸਲ ਜਾਂ ਧਰਮ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੋਕਦੀਆਂ, ਸੁਆਲ ਕਰਦੀਆਂ, ਤਲਾਸੀ ਹੋਂਦੀਆਂ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਨਸਲੀ ਪੱਖਪਤ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਫਾਰਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫਰੀ ਹਾਂਟਲਾਈਨ 1-877-6 ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਤੇ ਏ ਸੀ ਐਲ ਯੂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।